

1923: eerste verbinding met VS

Zendvergunningen in Nederland

In het augustusnummer van *Electron* beschreef Gerrit Jan Huisman PA0GJH uitgebreid hoe de verbinding op 27 december 1923 van Henk Jesse PCII met de VS tot stand kwam. Deze maand is dat dus precies een eeuw geleden.

Op zich, onder die omstandigheden, een fantastische prestatie. Natuurlijk stond hij bij de ontwikkeling van zijn radiostation niet alleen. Hij kreeg hulp van de gebroeders Tappenbeck uit Noordwijk en OM Eschauzier uit Leiden. Een uitgebreider verslag van dit QSO is te vinden in het boek 'Vijftig jaar VERON Honderd jaar Radio' door Dick Rollema PA0SE (SK).

Dit QSO was anno 1923 uiteraard HET onderwerp van gesprek onder de amateurs. De redactie van het magazine van de NVVR, Radio-Expres, was er snel bij om Henk Jesse te interviewen, waardoor zijn ervaringen zo goed mogelijk werden vastgelegd. Henk Jesse was natuurlijk al enkele nachten eerder in de lucht om te kijken of verbindingen mogelijk waren. Hij had per telex contact met de American Radio Relay League (ARRL).

De call van Henk Jesse PCII was illegaal, omdat in de jaren '10 en '20 aan privépersonen geen roepletters werden uitgegeven. Handelaren konden bij de overheid wel roepletters aanvragen. Het omroepstation van Idzerda kreeg op verzoek ook roepletters: PCGG.

De testuitzendingen van Jesse werden gedaan in het kader van de door de ARRL uitgeschreven proeven om te onderzoeken of het mogelijk was om met HF-signalen de Atlantische Oceaan over te steken. Onder de Nederlandse amateurs werd dat bekend onder de naam Trans-Atlantische Proeven.

Ook de overheid deed hieraan mee. De TH Delft kreeg toestemming om met een zender in de lucht te komen onder de call PA9. Het station werd echter ondergebracht bij een student thuis. Dat was bij OM Eschauzier, die ook weer betrokken was bij de proeven van Henk Jesse. Deze call wordt ook in het artikel genoemd.

Zoals in het artikel van Gerrit Jan PA0GJH beschreven, werd Henk in juridische zin aangesproken op zijn prestatie. De overheid veroordeelde OM Jesse, maar hij ontving ook complimenten voor zijn prestatie.

De overheid had echter wel in de gaten dat deze "Amateurs" tot iets in staat waren. De amateurs kregen op hun beurt door dat de overheid zendvergunningen wilde gaan uitgeven. De geruchten werden dan ook met veel enthousiasme besproken.

3 JANUARI 1924 TWEEDE JAARGANG No 1

RADIO-EXPRES

SNELDIENST VAN RADIO-NIEUWS.

OFFICIEEL ORGAAN VAN
DE NEDERLANDSCHE VERENIGING VOOR
RADIO-TELEGRAFIE.

UITGAVE VAN N. VEENSTRA,
LAAN VAN MEERDERVOORT 30, DEN HAAG,
TEL. MARINX 2112.

DIT BLAD VERSCHIJNT IEDEREN DONDERDAG.

De abonnementsprijs bedraagt: bij vooruitbetaling 12,- per haljaar voor het binnenland en 13,- voor het buitenland. Voor leden der Nederlandse Vereniging voor Radio-Telegrafie is de abonnementsprijs per jaar 11,50 voor het binnenland en 13,50 voor het buitenland. Bij vooruitbetaling te voldoen aan den Secretaris-Planningsmeester der Ned. Ver. voor Radio-Telegrafie, B. Sikkerveer, Columbusstraat 187, te 's-Gravenhage. Lezer's nummer 1 (015 per stuk).

Correspondentie: zowel voor Administratie als Redactie, gelieve men te zenden a.h. adres: Laan van Meerdervoort 30, 's-Gravenhage.

Verrekening porto-kosten „Radio-Expres” voor leden der Ned. Ver. voor Radio-telegrafie.

Aan de leden der N. V. v. R. is een circulaire verzonden, waarin hun wordt medegedeeld, dat zij de porto-kosten voor „Radio-Expres”, willen zij dit weekblad ontvangen, voortaan moeten inzien aan den secretaris-planningmeester der vereniging.

Nu de uitzending dezer circulaire door omstandigheden eenigszins is vertraagd, wordt de termijn voor hen, die voor het jaar 1924 nog niets betaalden, van 31 December verlengd tot 7 Januari.

Dit eerste no. van den 2den jaargang van „R.-E.” wordt hun in verband daarmee nog toegezonden.

De secr.-penn. der N. V. v. R. B. Sikkerveer.

Den Haag, Columbusstraat 187.

Schitterende resultaten bij de Trans-Atlantische proeven.

De Decembermaand van het jaar 1923 zal aangehouden blijven in de annalen wegens de victorie met de 100-meter-golf.

Men weet, hoe reeds vóór het eigenlijke begin der proeven in dit jaar de Fransche amateur 8 A B op ruim honderd meter golf communicatie over en weer tot stand bracht met een Amerikaan en hoe het een Engelsman daarna ook gelukte.

Thans is het PCII, die in den nacht van 26 op 27 Dec. twee uur lang, van 4.17 tot 6.17 's morgens onafgebroken correspondentie heeft gehad met den Amerikaan 2 A B G. PCII werkte aanvankelijk (met 150 watt Mullard-lamp) op 200 meter met 3,5 amp. in de antenne. Wegens het gebreken succes der 100-meter golf en de afwezigheid van sluier-effect (fading) op die golfrequentie, ging ook PCII zakken op 112, maar had toen slechts 1,6 amp. in de antenne. Toch werd bij (zooals in ons vorig No. nog gemeld) reeds daarmee in Amerika gehoord, evenals het geval was met PA9, die nog op 200 meter werkte. PCII voerde daarna met een tweeden 1500-volt-transformator zijn energie zoodanig op, dat hij op 112 meter weer 2,75 amp. had.

Met die laatste energie kreeg hij Donderdagmorgen verbinding met 2 A B G. Hij bracht onder anderen een gelukwensch over, die hij zoo vriendelijk was namens de N. V. v. R. te seinen aan de A. R. R. L.

Later nam P. C. I. van 2 A B G een mededeeling van hij de 100 woorden achter elkaar zonder één uitzaling.

De seinen van 2 A B G kwamen op detector en 2 lampen laagfrequent met sterkte 6 binnen. Van sluier-effect niet de minste last.

Het feit, dat in de buurt van 100 meter de sluieringen niet voorkomen, lijkt ons een der belangrijkste uitkomsten der proeven tot dusver.

Eenigszins jammer is het misschien, dat de daden op 71 oogenblik vooruitloopen op het eigenlijke programma, dat eerst in den nacht van 10 op 11 Januari de communicatie-proeven wilde laten aanvangen. Ook de 100-metergolf ligt eigenlijk buiten het

programma en de Engelsche amateurs bezitten feitelijk geen vrijheid om deze golf te bezigen.

Voor wetenschap en techniek is intusschen het bereikte van zoodanige betekenis, dat zelfs het werken buiten het programma daartegenover maar in koop moet worden genomen. Het is alleen te hopen, dat de proeven binnen het kader van het programma even gunstig resultaat zullen geven.

In de berichten onzer Trans-Atlantische Commissie is bij de opgaven der data het begin der communicatie-proeven vermeld als: nacht van 11 op 12 Januari. Dit is een vergissing gebleken. Het moet zijn: nacht van 10 op 11 Januari.

9 dagen op PCII.

22 Dec. werd „ge-ARRL-d” op 203 en 112 meter golf-lengte afwisselend. Platanen ongeveer 170 watt, electrolytisch gelijkgerichte 50 Ω-wisselstroom. Volgens inkomende rapporten (van Europa) bleek de kortere golf beter door te komen. Voor opwekken der trillingen werd gebruikt 1 Mullard 0-150.

23 Dec. werd op 112 M. „geardrd”. 1,3 amp. antenestroom; g 5 v geeft 615 's morgens: ur sigs of terrific strength here!

24 Dec. Met onveranderde toestellen gewerkt.

25 Dec. Met onveranderde toestellen gewerkt. Telegram van 1 x w opgenomen, dat van de Hollanders PA9 en PCII in Amerika gehoord zijn.

A. Jesse PCII - Radio Expres december 1923 - Pagina 1

Zover kwam het echter niet. De overheid stond toe dat de afdelingen van de NVVR, dat was een door de overheid erkende radiovereniging, een zender mochten bouwen, en daarvoor roepletters kregen. De roepletters werden in de reeks van PB0 tot 10 uitgegeven.

De eerdergenoemde NVVR, en de later opgerichte NVIR, hebben hun uiterste best gedaan om voor privépersonen een le-

2 RADIO EXPRES.

Muzikale Omroep.

Uit te zenden door het station PCQG, den Haag.
Golfengte 1070 meter.

PROGRAMMA VOOR DONDERDAG 10 JANUARI 1924.

Aanvang 8 uur 30 n.m.

VOCAL Kwartet.

Mevr. Jo Wessel—de Graaf.
Mea Ruys.
de Heer Constant van den Elshoudt.
Pierre Sampmon.

1. Ave Verum Moort.
2. Wenn ich einmal soll scheiden Bach.
3. Schöpfung Bach.
4. Intergo Vito Bach.

(Nadruk zonder bronvermelding verboden).

26 Dec. Voorbereidingen, om de energie op te voeren. Toestellen dezelfde.

27 Dec. Toon verbeterd door de filters systematisch af te stemmen. Een RS17 parallel op de Mullard geschakeld. Daardoor blijven de lampen koud. Er werd gewerkt met 1,6—1,7 amp. antenestroom bij 170 watt plaat energie.

28 Dec. Oplossing van den electrolytischen gelijkrichter van 7 op 12 % (zamenominschaaf en sq. dist.) verhoogd. Spanning verhoogd door bij plaatsen van een tweeden transformator, waarop ook nog een hulpwikkeling voor de glacienergie is aangebracht. Nog een tweede RS17 parallel geschakeld, zodat de weerstand met 1 Mullard 0—150 en 2 RS17 parallel. Plaatenergie thans ongeveer 350 watt bij 2100 volt gelijkspanning. Antenestroom 2,6 ampère op 113 m. golfengte.

120 tot 450 nu werd normaal „gearded“. Toen werd uitgezonden naar onze irrel-collegas pa 9, 2 kl, 8 m enz.

417 werd opgenomen met nu Zagb k — onmiddellijk Zagb nu pci om qua k.

Hierdoor ontstond een communicatie die tot 6,17 duurde.

Naar aanleiding van deze eerste directe radioamateur-verbinding tusschen Nederland en Amerika werd

tot 7,03. Zagb geeft o.a.: you are in i can read you all over the room with the phones on the table b1. Verder uitgezonden:

8,01 sluit c 1 bij zijn correspondentie met g 5 bv en roept onmiddellijk aansluitend: pci ne 1 bq.

Geoordeeld onder sterke ontvangst enz., maar de signaalsterkte van c 1 bq niet snel af.

8,14 wordt nog opgenomen . . . 73 73 . . . en 8,16 geeft P C I 1: ere broad daylight signs fade out nd cu agn inw gb fb om 73

Deze nacht was tot nu toe de beste, Zagb met 1 det en 2 L F op zelfgebouwen luidspreker door verschillende vertrekken neembaar (ongeveer 15 meter afstand).

De „OPS“.

Verklaring van eenige afkortingen: G 5 BV = Groot-Britannië 5 BV, dus: Engelsche station 5 BV.
U 1 XW = United States 1 XW, dus: Amerikaanse station 1 XW.
C 1 BQ = Canada 1 BQ, dus: Canadese station 1 BQ.
nu, in, cu, en, en, in plaats van „de“ of „y“, zie R-N, October en R-E, 38; nu = Nederland van Amerika, en = Canada van Nederland.
cu = call you.
vy = very.
g 5 bv = g 5 bv.
om = old man.
nw = now.
fb = fine business.
agn = again.
inw = thanks.
inw = tomorrow.

Amerikaanse 100-meter-golven op één lamp.

Nu de Transatlantische proeven in volles gang zijn en velen er hun nachtrust aan opofferen, zal het volgende wellicht belangstelling onderwezen, daar er nu, bij het dat ieder, die over eenvoudige doch goede ontvangsmiddelen beschikt, succes kan hebben. Het is mij n.l. mogelijk gebleken het Amerikaanse station 1 XW te nemen met één lamp zonder extra versterking, terwijl ik een zeer primitieve antenne gebruikte. Hier volgt een beschrijving der ontvangsinrichting:

Antenne: Binnenshuis gespannen (op zolder langs de steunbalken van het dak) bestaande uit 5 draden elk ± 12 meter lang, aan de ééne zijde samengekomen.

Aarde: Buis van een pomp, die tot het grondwater reikt.

Toestel: Inductieve honingraat-

A. Jesse PCII - Radio Expres december 1923 - Pagina 2

RADIO EXPRES. 3

GELUKKIG NIEUWJAAR
EN HOPELIJK OOK VOOR DE HOLLANDSCHE
AMATEURS SEINVERGUNNINGEN IN 1924
Red. RADIO-EXPRES

UITSLAG VAN DEN RADIO-TOONEELWEDSTRIJD.

Na nauwkeurige beschouwing van de inzendingen van mededingers in onze radio-tooneelwedstrijd, zijn de drie uitgekoopte prijzen als volgt toegekend:

Eerste Prijs: „Nieuwjaarswens“, van den heer W. Vogt te Blaricum.

Tweede Prijs: „Eind goed al goed“, van den heer J. B. H. Smits jr. te den Haag.

Derde Prijs: „De Radio-maniak“, van den heer J. Klaasenz te Ierseke.

Zoals indertijd in „Radio Expres no. 39 werd medegedeeld, bestaan de prijzen in geldbedragen van f 15.—, f 10.— en f 5.— te besteden voor aankoop van radio-onderdelen bij één der in ons blad adverteerende firma's.

De prijswinnaars worden dus verzocht, door de firma, waar zij het bedrag besteden, te laten beschikken over dat bedrag bij de administratie van „Radio Expres“.

Bovendien stelde de Fa. Ch. Velthuis te den Haag voor ieder der prijswinnaars een Nutmegcondensator van 43 platen met knop beschikbaar. Deze condensatoren zullen aan de genoemde heren worden toegezonden.

De verschillende bijdragen worden achtereenvolgens op den radio-omroep der N.V.V.R. ten gehoor gebracht. De opvoering van den Nieuwjaarswens, die den eersten prijs behaalde, werd reeds voor hedenavond aangekondigd.

ONZE CARICATUUR-REBUS.

De oplossing der caricatuur-rebus in „R. E.“ no. 43 luidt: Vee-antenne (V-antenne).

Bij loting onder de goede oplossers is de prijs toegevoegd aan den heer H. F. Smit te Laren (Gooi), wien de inbouwcondensator der General Radio Cy, beschikbaar gesteld door den heer A. Posthumus te Baarn, wordt toegezonden.

A. Jesse PCII - Radio Expres december 1923 - Pagina 3

18 SEPTEMBER 1924 TWEEDE JAARGANG No. 38

RADIO-EXPRES

WEEKBLAD VOOR RADIO-TELEGRAFIE EN -TELEFONIE

OFFICIEEL ORGAAN VAN
DE NED. VER. VOOR RADIO-TELEGRAFIE.
REDACTEUR: J. CORVER.

UITGAVE VAN N. VEENSTRA,
LAAN VAN MEERDOORVOORT 30, DEN HAAG.
TELEFOON 3212.

DIT BLAD VERSCHIJNT EEDEREN DONDERDAG.

De afleveringsprijs bedraagt f 10.— per jaargang (12 nummers) en f 1.— per nummer. In te betalen met het bedrag van de aflevering. De aflevering geschiedt op zaterdag vóór de aflevering. De aflevering geschiedt op zaterdag vóór de aflevering. De aflevering geschiedt op zaterdag vóór de aflevering.

Zendvergunningen in Nederland.

Groot en goed nieuws! Er zullen in ons land vergunningen komen voor amateurzendstations.

Daarmee breekt een nieuwe tijd aan voor het Nederlandse radio-amateurisme.

De bel om dien nieuwen tijd mee in te luiden, stond al een paar maanden gereed op onze schrijftafel. Die bel werd onze redacteur ten geschenke gegeven door de Noordwijksche Radioclub, na de vrijpraak van Jesse door den kantonrechter te Leiden, nadat het Openbaar Ministerie bij het kantongerecht aan PCII een woord van gelukwensching had toegevoegd met de behaalde resultaten bij de Trans-Atlantische proeven van den vorigen winter.

Als opdracht bij het geschenk sprak de vertegenwoordiger der Noordwijksche Radio-club ons aldus toe: „Luid daar den nieuwen tijd mee in, als die — wat toch eenmaal gebeuren moet — ook voor ons land aanbreekt.“

En nu luiden wij de bel! Opdat men het hoore. Want de Nederlandse Vereniging voor Radiotelegrafie heeft door het taai volhouden van haar hoofdbestuur een begin van succes behaald. We luiden de bel nog niet aan stukken, want ze kan nog eens roer moeten dienen, maar klinken mag ze toch al vast.

Het is wel toevallig, dat in deze zelfde week, waarin wij de oproeping ontvingen om optuigen als getuige op te treden in de zaak-Jesse — die 23 dezer in appel voor de Haagse Rechtspraak voorstaat — verspreid het bericht

binnenkomt, dat de Nederlandse amateurs voortaan in beperkte mate officieel vergunning zullen kunnen verkrijgen voor zendproeven.

Goed en kwaad, zij gaan beide langzaam in deze lage landen aan de zee. Maar de zaak-Jesse is dinstal door het vergunningebesluit van Minister van Swaay achterhaald.

Zoals men elders in dit blad kan lezen, zijn de bepalingen voor amateur-

zendvergunningen, zoals die thans zijn gesteld, nog gezinsd dat, wat men algemeen wel zou wenschen.

Wij mogen naar aanleiding daarvan wel mededeelen, dat de vergunninggevers der N. V. V. R. bij de officiële besprekingen over deze zaak, tot het laat toe met klein van roemen hebben aangedrongen op persoonlijke zendvergunningen voor experimenteerende amateurs. Het heeft echter voor het oogenblik niet mogen gelukken,

Zendvergunningen in Nederland - Radio Expres 1924 - Pagina 1

gale status te krijgen. Die toestemming kwam begin 1929, en op 19 augustus 1929 was het zover. Vier kandidaten slaagden voor het zendexamen. De gang van zaken omtrent dit examen zijn beschreven in het boek 'Vijftig jaar VERON Honderd jaar Radio'. De experimenten van o.a. Henk Jesse leidden ertoe dat de discussie over het uitgeven van vergunningen aan privépersonen voor experimentele doeleinden werd aangezwengeld. Hieronder volgt een gedeelte van de tekst uit Radio Expres van 18 september 1924, waarin deze mogelijkheid wordt aangekondigd.

Zendvergunningen in Nederland

Groot en goed nieuws! Er zullen in ons land vergunningen komen voor amateurzendstations.

Daarmee breekt een nieuwe tijd aan voor het Nederlandse radio-amateurisme.

De bel om die nieuwen tijd mee in te luiden, stond al een paar maanden gereed op onze schrijftafel. Die bel werd onze redacteur ten geschenke gegeven door de Noordwijksche Radioclub, na de vrijpraak van Jesse door den kantonrechter te Leiden, nadat het Openbaar Ministerie bij het kantongerecht aan PCII een woord van gelukwensching had toegevoegd met de behaalde resultaten bij de Trans-Atlantische proeven van den vorigen winter.

Als opdracht bij het geschenk sprak de vertegenwoordiger der Noordwijksche Radio-club ons aldus toe: „Luid daar den nieuwen tijd mee in, als die — wat toch eenmaal gebeuren moet — ook voor ons land aanbreekt.“

En nu luiden wij de bel! Opdat men het hoore. Want de Nederlandse Vereniging voor Radiotelegrafie heeft door het taai volhouden van haar hoofdbestuur een begin van succes behaald.

Het staat thans aan de afdelingen der N. V. V. R. en aan de Commissie voor de Trans-Atlantische proeven uit de vereniging om van den nieuw geschapen toestand het meest mogelijke te maken.

Er komt in verband daarmee werk aan den winkel!

Dit artikel, waarin wij het zoo beugelijke nieuws brengen van het eerste glazen van een nieuwen dageraad, mogen wij niet besluiten zonder erop te wijzen, dat terwijl tegenwoordig rondom de N. V. V. R. in vaak weinig wel-huidende toonaarden luid en hard wordt geschreeuwd, het werk voor de werkelijke belangen van het radio-amateurisme door de leiders der N. V. V. R. wordt gedaan, met het beleid, dat daarvoor noodig is. Wie niet aas op het goedkoop en erg tijdelijke succes van sommige kooplieden ter markt, maar werkelijk iets tot stand wil brengen, die moet tijdens moeilijke onderhandelingen wel eens zwijgen over de zaken, die hem het naast aan het hart gaan, zelfs als de omstanders wat ongeduldig worden.

Naast het vraagstuk van het amateur-zenden staat als tweede brandende kwestie op dit ogenblik de organisatie van een Nederlandschen Omroep. Ook ten aanzien daarvan verontmenen zich bijken van ongeduld, die op zich zelf niet ongerechtvaardigd zijn. Maar wie daarvan een stormram maken tegen de N. V. V. R., die dienen nusscher, bepaalde belangen, doch niet de belangen der zaak zelve.

Ook over die zaak zullen wij de bel-liden, zoodra het er de tijd voor is.

OP WELKE VOORWAARDEN ZENDVERGUNNINGEN WORDEN GEGEVEN.

Het hoofdbestuur der N. V. V. R. ont-ving het volgend schrijven van Z.E.-den Minister van Waterstaat:

"Ik heb de eer u mede te deelen, dat ik bereid ben aan uwe vereniging, en aan elke bestaande afdeling uwer ver-eeniging, een vergunning voor een radio-zendinrichting te verlenen, op voorwaarden als vermeld in bijgaand concept."

"Gaarne zal ik vernemen, of door uwe vereniging, of afdelingen daarvan, een vergunning op bedoelde voorwaarden wordt gevraagd."

"Is dat het geval, dan geve u tevens, zooveel voor uwe vereniging als voor elke bestaande afdeling, te vermelden in elk persceel de zendinrichting wordt opgesteld, met aanduiding van gemeente, straat en nummer."

Bij dit schrijven was gevoegd de vol-gende:

Concept-Machtiging voor rechtsper-soonlijkheid bezittende Verenigingen of afdelingen van zulke Verenigingen, die ten doel hebben de opstelling van be-langstelling voor de radiotelegrafie.

Aan wordt machtiging verleend voor den aanleg van een radio-telegraaf en/of -telefoon in het persceel

De machtiging wordt verleend tot we-deropzegging.

Het gebruik van de radiotelegraaf en/of -telefoon is beperkt tot het nemen van proeven.

Het zenden mag slechts geschieden van 7 tot 11 uur n.m. Daarbij mogen alleen door of vanwege den Minister van Waterstaat aan te geven ongedempte golven bereiden 200 M. worden gebruikt, terwijl eene antenne energie van 100 Watt niet mag worden overschreden.

Correspondentie met andere stations is niet geoorloofd, behoudens dat door den Directeur-Generaal der Posterijen en Telegrafie op door dezen daarbij te stellen voorwaarden toestemming kan worden verleend voor de correspondentie met stations, voor welker gebruik machtiging is verleend overeenkomende met deze machtiging.

Van het in de 2e alinea bepaalde kan in bijzondere gevallen, ter beoordeeling van voornoemde Directeur-Generaal, worden afgeweken. De houder der machtiging is alsdan gehouden zich naar de door of vanwege voornoemde Direc-teur-Generaal te geven aanwijzingen te gedragen.

Artikel 3.

Van de machtiging mag geen gebruik worden gemaakt voor het doen van me-deelingen van actuelen en persoon-lijken aard.

Artikel 4.

De houder van de machtiging ver-plicht zich aan personen, die geen lid van de vereniging zijn, voor zooveel mogelijk, gelegenheid te geven tot het beproeven van vindingen in de gevallen, waarin zulks door den Directeur-Ge-ne-raal voornemens wordt verzocht.

Artikel 5.

De houder van de machtiging is te rekenen van den eersten dag der maand, volgende op dien, waarin de machtiging is gedagteekend, tot einde December d.v.j. bij vooruitbetaling verschuldigd een bedrag naar rechte van 50 gulden 's jaars. Overigens moet betaling van ge-

noemd bedrag bij vooruitbetaling telkens op 2 Januari geschieden.

Artikel 6.

De houder van de machtiging is ver-plicht in het persceel waar de zendinrich-ting wordt bediend, een ontvangerinstal-latie te hebben, die op gedempte golven van 600 M. is ingesteld (en, indien ge-wenscht, ook op golven van andere leng-te, zoodat gedempt als ongedempt, kan worden ingesteld), zoodat het verzoek van eenig station volgens artikel 7, dradeloos kan worden opgevangen.

De personen, die de toestellen bedie-nen, moeten in staat zijn met een snelheid van minstens 12 woorden per minuut morse-zeichen te geven en te ontvangen. Als roepletters moeten worden ge-bruikt

Voorz. is de houder van de machti-ging verplicht in het bezit, waar de zendinrichting wordt bediend, een tele-toische aansluiting te hebben, opdat het zendstation tijdens de uren, genoemd in de 2e alinea van art. 3, per telefoon door-loopend bereikbaar zij. Voor dit door-loopend bereikbaar zijn gelden c.q. de regelen, welke voor het voeren van ge-sprekken in den tijd, dat de openbare telefooninrichting ter plaatse is gesloten, zijn of worden gesteld.

Artikel 7.

Alle elektrische uitstraling wordt on-middelbaar gestakt, zoodra dit met het oog op het belang van het radioverkeer wordt noodig geacht door een Rijks-station of een ander, te dezen opzichte door den Minister van Waterstaat hier-moede gelijktgesteld, station.

Artikel 8.

Het gebruik van de radio-telegraaf en/of -telefoon wordt zoodra het door de Koning in het algemeen belang wordt noodig geacht, geheel of ten deele gestaakt.

Artikel 9.

De door den Directeur-Generaal voornemens aan te wijzen ambtenaren zijn, op vertoon van een hun hiertoe gegeven schriftelijken laai, bevoegd de werking van de radiotelegraaf en/of -telefoon en de bediening te controleren, alsmede kennis te nemen van al hetgeen voor een richtige uitoefening van hun dienst nood-zakelijk is.

In verband hiermede moet aan die per-sonen te allen tijde toegang tot de radio-telegraaf en/of -telefoon worden ver-leend.

Artikel 10.

De houder van de machtiging is onderworpen aan en mittden verplicht in acht te nemen alle bepalingen, welke met betrekking tot de radiotelegrafie en -telefoon de afdelingen van de Telegrafie en Telefoon, de moderne ontvanger voor Telegrafie en Telefoon. Speciale hulps-apparaten, (Radio-omroep). Voorbeiden Conventie met dit protocol den 5den Juli 1912 te Londen getekend en het bij deze

Zendvergunningen in Nederland - Radio Expres 1924 - Pagina 2

We luiden de bel nog niet aan stukken, want ze kan nog eens meer moeten dienen, maar klinken mag ze toch al vast.

Het is wel toevallig, dat in deze zelfde week, waarin wij de oproeping ontvingen om opnieuw als getuige op te treden in de zaak-Jesse — die 23 dezer in appel voor de Haagsche Rechtbank voorkomt — tevens het bericht binnenkomt, dat de Nederlandsche amateurs voortaan in beperkte mate officieel vergunning zullen kunnen verkrijgen voor zendproeven.

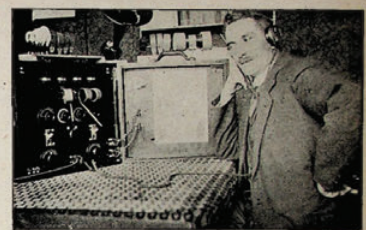
Goed en kwaad, zij gaan beide langzaam in deze lage landen aan de zee. Maar de zaak-Jesse is ditmaal door het vergunningsbesluit van Minister van Swaay achterhaald.

Zoals men elders in dit blad kan lezen, zijn de bepalingen voor amateurzendvergunningen, zooals die thans zijn gesteld, nog geenszins dat, wat men algemeen wel zou wenschen.

Wij mogen naar aanleiding daarvan wel mededeelen, dat de vertegenwoordigers der N.V.V.R. bij de officiële besprekingen over deze zaak, tot het laatst toe met klem van redenen hebben aangedrongen op **persoonlijke** zendvergunningen voor experimenteerende amateurs. Het heeft echter voor het oogenblik niet mogen gelukken, meer te verkrijgen dan dat aan rechtspersoonlijkheid bezittende verenigingen en aan hunne afdelingen vergunningen kunnen worden verleend. Dat wil zeggen, dat o.m. elke afdeling der N.V.V.R. een vergunning voor een zender kan bekomen.

Afgezien nog van de verdere voorwaarden en bepalingen die ge-steld zijn, meenen wij, dat deze regeling geen definitieve oplossing geeft van het amateur-zendvraagstuk in Nederland.

INSTALLATIE VAN DEN HEER J. H. BRINK TE DEN HAAG.

De heer J. H. Brink te den Haag schrijft ons:

Het ontvangerstelsel op de foto is geheel eigen maaksel, volgens schema Dr. Koomans. Zoodat de foto laat zien, bestaat het toestel uit 2 helten, die te samen als een zolfer gesloten kunnen worden.

De linkse helft is het toestel en de rechter helft dient voor berging van accu, spoelen en antennekabel, welke aftaakbaar is door den schakelaar, die zichtbaar is. De lampen zijn in het toestel ingebouwd en komen maar voor een klein gedeelte door de frontplaat.

Het geheel bestaat uit: 1 h.f., 1 det. en 2 l.f. Zowel variable als vaste condensatoren zijn eigen maaksel volgens Convey's Draaddoos Amateurstation. Alle Hollandse en buitenlandse stations komen goed door.

Behalve P.C.G.G. dien ik ontvang op 1 det. en 1 l.f. op Amphi-luidspreker, komen de NSF, Radiola-Paris en het nieuwe Engelse station Chelmsford

reeds op 1 h.f., 1 det. en 1 l.f. op den luid-spreker zoo hard door, dat deze door 't geheele huis zijn te hooren.

Verder dank ik „Radio-Expres“ voor zijn goede raadgevingen.

Alleen is het zoo jammer, dat we zoo dikwijls in de concerten gestoord worden door P.C.H. en amateurs, die schijnen nooit bekend te zullen worden met hun toestel, daar dit steeds-guureeren bij ieder concert van NSF of Radiola, door de zeldse amateurs wordt veroorzaakt.

Ik zou hen willen raden: indien ge op een station zijt afgestemd, noem dit dan, wat condensatorstand en spoelen-stand betreft; het heeft mij veel gemak gegeven; en volgendend keer is het dan een sec. werk, daar ge reeds van te voren den geheelen stand klaar kunt maken en altem in den lyngelcondensator iets hebt bij te regelen. Het geeft u zelf veel gemak en ge ontfriert er anderen niet door.

CURSUS VOLKSUNIVERSITEIT TE AMSTERDAM.

Het Secretariaat der Volksuniversiteit te Amsterdam deelt ons mede, dat de heer A. Debois, directeur der Nederlandsche Schiedsteden-labiriek te Hilversum, voor de Volksuniversiteit een cursus zal houden over „Radio-Telegrafie en -Telefonie“.

Behandeld zal worden:

Grondbegrippen en definities. Historisch overzicht van het algemeen Radio-telegrafie-probleem. Radio-lampen. De moderne sender voor Telegrafie en Telefoon. De moderne ontvanger voor Telegrafie en Telefoon. Speciale hulps-apparaten, (Radio-omroep). Voorbeiden gebruik van schepen, land en lucht-

zenders. De commerciële radiotelegrafie. Korte-golf telegrafie.

De cursus bestaat uit 10 lessen en zal gehouden worden op Donderdags des avonds 8 1/2 uur in het Gebouw der Gem. Universiteit te Amsterdam, aanvangende 9 October.

De prijs voor den geheelen cursus be-draagt f 15.—, f 7.50, f 9.—, f 12.— naar draagkracht, verhoogd met f 0.60 ad-ministratiekosten.

Inschrijving op het Secretariaat der Volksuniversiteit, Heerengracht 545, el-ken werkdag van 10 tot 5 uur (Zaterdag tot 12 1/2 uur).

Het uitvoerige programma is verkrijg-baar op het Secretariaat der V. U. a. f 0.20 en bij eenige boekhandelaars te Amsterdam.

KORTE-GOLF-NIEUWS.

De Engelse amateur, de heer R. E. Williams te Holyhead, een specialist in de ontvangst der zeer korte golven, rap-portiert, dat hij de beide Amerikanen 8 X W en 9 X W den 10den Augustus op 10 meter golf met elkaar hoorde werken. Op diezelfde golf hoorde hij telefonie van K.D.K.A.

De Fransche amateurs mogen tegen-woedig op alle uren werken tusscher 180 en 200 meter, doch eerst na middernacht op kortere golven.

Zendvergunningen in Nederland - Radio Expres 1924 - Pagina 3

Dit neemt niet weg, dat het thans - bereikte van groote principi-ele betekenis is. Hiermede toch is het zenden door amateurs officieel als een afzonderlijk te regelen zaak erkend. Er bestond een strooming om de amateurs te verwijzen naar de algemeene regelen volgens welke vergunningen voor zendproeven verleend kunnen worden, "wanneer een concreet experimenteel doel kan worden aangewezen, waarvan het belang kan worden aangetoond". Het verkrijgen van de erkenning, dat de amateurs in dit opzicht een categorie op zichzelf vormen, die zonder elk oogenblik een bepaald doel te kunnen aanwijzen, toch gelegenheid verdienen te hebben om hun proefnemingen te kunnen verrichten, dát is het belangrijke in dezen.

Uit de bepalingen blijkt o.i. duidelijk, dat de houders der vergun-ningen, voor speciale proeven (wij denken aan de Trans-Atlanti-sche, die ook dezen winter weer op komst zijn), tijdelijk aanvullen-de vergunningen kunnen bekomen.

Het staat thans aan de afdelingen der N.V.V.R. en aan de Commis-sie voor de Trans-Atlantische proeven uit de vereniging om van den nieuw geschapen toestand het meest mogelijke te maken. Er komt in verband daarmee werk aan den winkel!

Referentie:

- Artikel Electron augustus 1923 door G.J. Huisman PA0GJH
- Uitgave Radio Expres 1924
- Boek ' Vijftig jaar VERON Honderd jaar Radio' door D. Rollema PA0SE (SK)
- Archief: R.F.G. Denker PA0AGF, F. van Hamersveld PA3DTX, E. Krijger PA0RSM, H. Willems ■